

**ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ
ՏԱՍՆԵՐԿՈՒՄԸ**

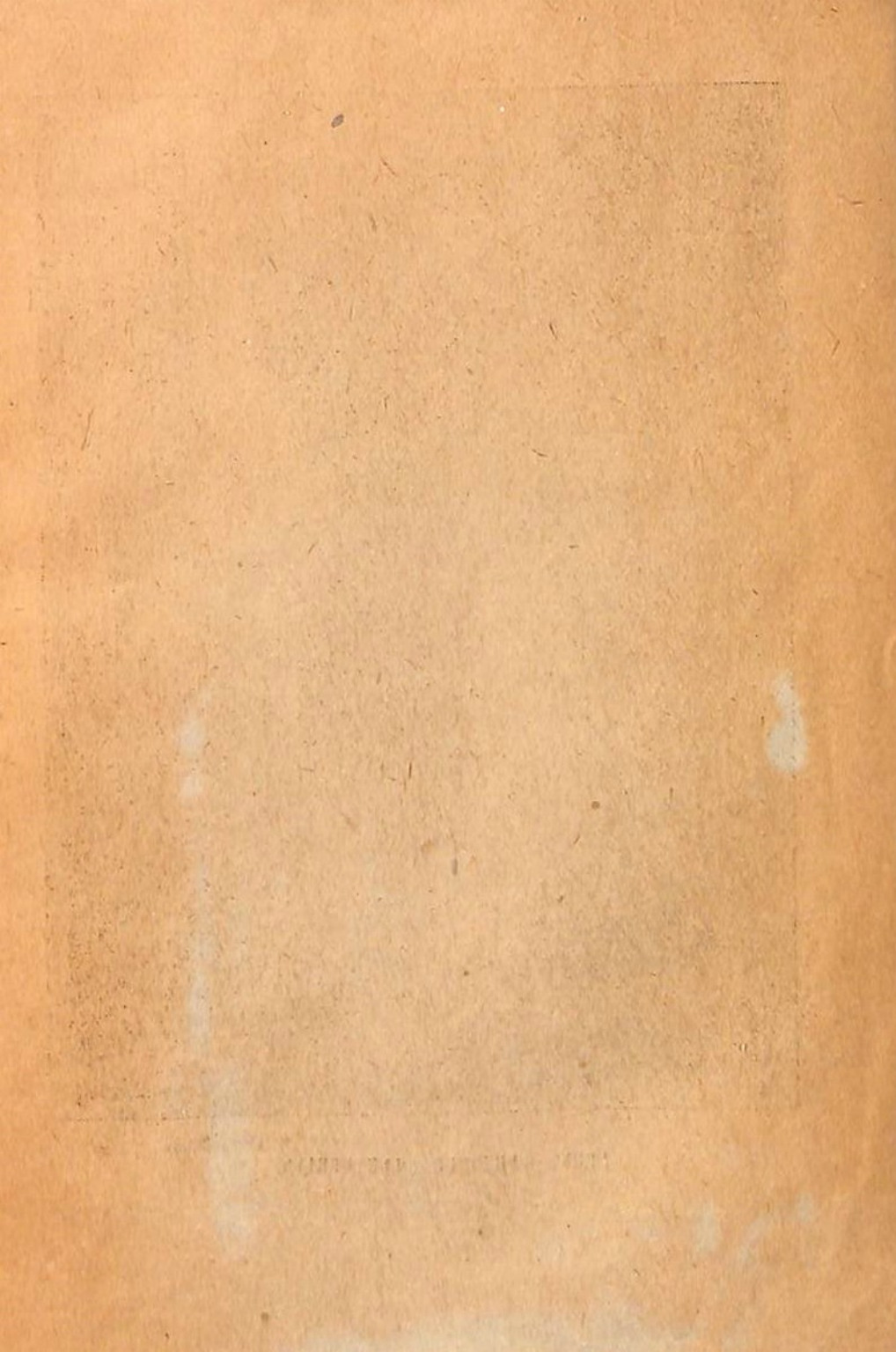
2-1

1220

17-32

Ռ-32 Ռեկտեմբերի
պատկերի ունի 50 կ.

5015

8-1
7-32

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՏԵՆ 1937 թ.

Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր Ի Տ Ա Ս Ն Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ը

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

Նկարներ

Ն. Շիլովսկու

Պ Ե Տ Տ Ր Ա Տ

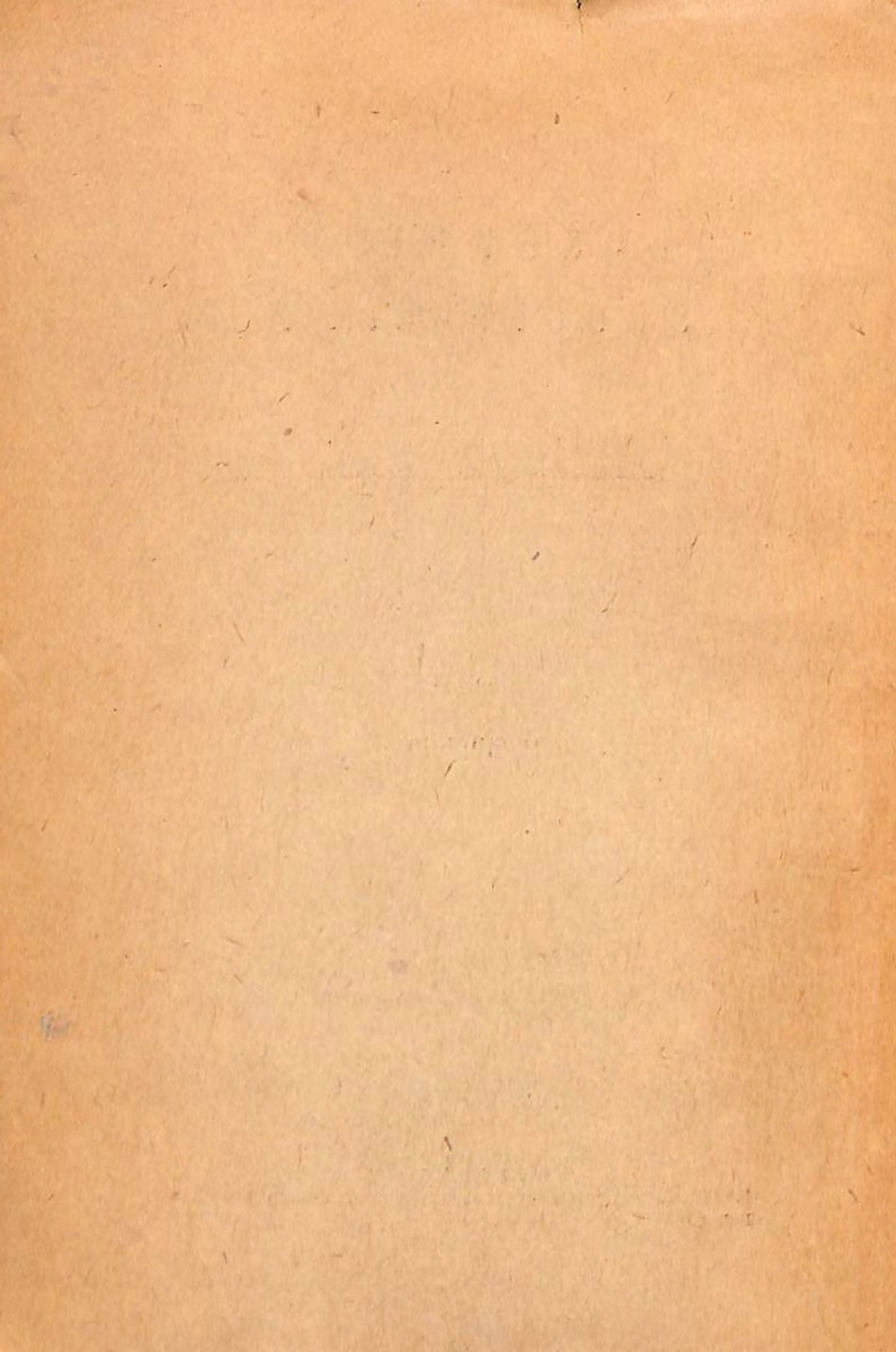
ՀԼԿՑԵՄ ԿԿ ԿԻՑ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԱԺԻՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ 1937

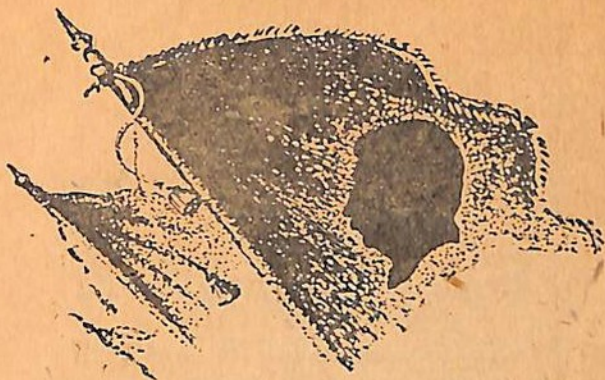
1220

A 20908

ԻՈՍԻՖ ՎԻՍՍԱՐԻՈՆՈՎԻՉ ՍՏԱԼԻՆ

ԳՈՎՔ ՄԵԾ ՍՏԱԼԻՆԻՆ

(Խորհրդային հայկական Ֆուկլորից)

Արեւ ծագեց մեր աշխարհին,
Մարդուն, հողին, հանդին, քարին,
Տեսանք կյանքի սերն ու բարին,—
Մեզ արեւ տվողիդ մատաղ:

Մեզ տվիր արեւի շողը,
Ե՛ւ չկա մեզ կողոպտողը,
Որհնվի քեզ ծնող հողը,—
Քեզ ծնող մայր հողին մատաղ:

Խորտակվեց զրկողը, չարը,
Որ ու կյանք տեսավ նաչարը
Թող ծաղկի քո լույս հանճարը,—
Մեզ արեւն հանողիդ մատաղ:

Դու վոր կաս — մի անմար լույս ես,
Համ սեր, համ կյանք, համ ել հույզ ես,
Կովող մարդուն խրախույս ես,—
Արեւիդ ու շողիդ մատաղ:

Քո եղ գրած լույս որենքը
Շինեց մեր նոր կյանքի շենքը,
Մեր սրտերից բղխեց լերգը,—
Նոր որենք գրողիդ մատաղ:

Խոսքեր ունես վոսկույ անգին,
Շուռ ավեցիր աշխարքը հին,
Հասցրիր մեզ ուրախ կյանքին,—
Մեզ նոր կյանք ավողիդ մատաղ:

Կյանքը բուրաստան ես արել,
Ծաղկած մրգաստան ես արել,
Յերգի ճոխ դաստան ես արել,—
Արևիդ ու շողիդ մատաղ:

Ծովը ծովի հետ միացավ,
Անապատը պարտեզ դարձավ,
Կյանքը ուրախ, անվիշտ, անցմով,—
Ուրախ կյանք բերողիդ մատաղ:

Խորհուրդները մեան հաստատ,
Ստալինը մեզ հարազատ,
Ընկերներով բոլոր ու հազար,—
Յերկիրը պահողիդ մատաղ:

ՄԿՐՏԻՉ ԿՈՐՅՈՒՆ

Նրան մեր կամքով կուռ ու անխորտակ,
Գերագույն Խորհո՛ւրդ կուղարկենք այսօր։

Ով սողուններին — ստոր դավաճան՝
Ճգնում ե, ցրո՛ւմ իր բազկով հզոր,
Ով մեր թշնամուն խփում անվարան —
Գերագույն Խորհո՛ւրդ կուղարկենք այսօր...»

Յեվ կասենք նրան նորից ու նորից,
Այս դեկտեմբերի ճիշտ տասներկուսին, —
Յեվ թո՛ւ ամրակուռ խոսքն այդ ծովերից
Թռչունի նման սլանա՛հ հեռուն, —

Կասենք՝ բազդ ելինք փնտռում բերկրալիչ
Կասենք, վոր բազդը գտե՛լ ենք հիմի։
Կասենք. թող կեցցե՛ մեծ Ստալինը,
Նա՛ ճամբարտու թխունն համայն աշխարհի։

Մ. ԻՍԱԿՈՎՍԿԻ

(Ա. ԳՄԱՆԵՑ՝ ՎԵՍՊԵՐ)

Տասնութ տարեկան նոր քաղաքացիս
Գերագույն Խորհրդին իմ ձայնն եմ տալիս:

Ընտրել, որենքով, վստահել ե՞ս ինձ,
Հավագույն մարդկանց խորհրդալին լերկրից:

Ո՞վ ե նա, վորին ընտրելու լեմ լես, —
Իմ համոզմունքն ինձ կասի պարզապես:

Ուր ել սավառնի ինքնաթիռը մեր,
Ուր ել վոր քալենք, ծովով նավարկենք,
Վորտեղ կառուցենք պաշտառ քաղաքներ,
Հավագույն մարդը մեզ հետ ե միշտ ել:

Թե վիրավոր ես կովում կատաղի,
Յեթե ընկած ես վիհի լեզերքին,
Սեղմիր քո վերքը, արցունքդ սրբիր,
Հավագույն մարդու անունը հիշիր:

Կապույտ լեթերով, գետով հորդառատ
Ոգնության կգա մարդը հարազատ:

Իսկ լեթե նշան քո հաղթ պալքարի
Շքանշանը կուրծքդ զարդարի,
Գիտցիր, վողջունող հազարների մեջ
Հավագույն ընկերդ — Առաջնորդն ե մեծ:

Թե լերջանկության լերգեր ես լերգում,
Յեթե քո ուղիդ ճամբով ես քալում,
Գիտցի՛ր, գնում ես դու վոչ թե մենակ. —
Հավագույն մարդը հետդ ե շարունակ:

Փառքով պսակված կան շատ անուններ,
Մնել ե նրանց հայրենիքը մեր:

Այդ մարդկանց մասին լերգեր են հնչում,
Բյուր մանուկներն են նրանց ճանաչում,

Քաղաքներ, լեռներ և նավեր ծովում
Այդ պալատ մարդկանց անունն են կրում:
Կընտրեմ կոմկուսին նվիրված մարդկանց,
Ստալինի գործն է — իմ իղձը սրտանց:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԻԽԱԿՈՎ
(ԹԱՐԴ. Գ. ԻՈՐՅԱՆ)

ՄԵՐ ԲՅՈՒԼԼԵՏԵՆԸ

Տաճաների ուսին դեկամբերի

Բյուլլետենը

Քո գրիւր

Յե՛վ շարանի մեջ որերի

Դու աչդ ուրը

Միշտ հիշիւ՛ր

Կրտսեր տղաս, դու կղաճնաս այս գարունքին

Տաճաներք տարեկան,

Դու չես գնա մեր ջերկրի հետ միասին

Խորհուրդների ընտրութեան:

Բայց խնդրեցիր դու հալոթիկին և մալոթիկին՝

Ջայնը մեր տալ Ստալինին:

Ու այն մարդկանց, վոր նրա հետ միշտ անբաժան

Քայլում են մոտ, կողք-կողքի,
Յեզ Ստախանով Սլեքսեյին այն ժրաջան,
Վորոշիլով կլիմին հզոր ու արի:

Յեզ Գրոմովին՝ ողաշույին համարձակ,
Կրիվոնոսին հռչակված,
Վոր մեր չեղելում բոլորից լավ ու արագ
Գնացքն է քշում սրընթաց:

Փոքրիկ տղաս, անուններն այս հիանալի
Դու շատ վաղուց սիրեցիր.
Քեզ հետ մեկտեղ այս մարդկանցն է ձայն տալիս
Վողջ չեղիլը մեր անծիր:

Ս. ՄԱՐՇՈՒԿ

ԹԱՐԳ. ՀՌԻՓՍԻՄԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆԻ

ՈՐՈՐՈՑԻ ՅԵՐԳ

Քնի՛ր, ի՛մ աղջիկ, անուշիկ իմ սեր,—
Մենք հաղթել ենք ցուրտն ու խավար գիշեր,
Թշնամին չի՛ խլի քեզնից խնդութուն,
Քնի՛ր, ի՛մ մանկիկ, որոր եմ ասում:

Ազատ արևն ե շուրմ շողերով,
Մալը հալրենիքն ե գրկում քեզ սիրով,
Քեզ սպասում ե խինդ, լերդ ու ծիծաղ,—
Ի՛մ սիրուն մանկիկ, բախտավոր զավակ:

Մեծ հալրենիքի աղջիկները վողջ
Խիզախ են հոգով ու մարմնով առողջ:
Յերկիրը չքնաղ իր վորդոց համար
Ունի բախտավոր ուղիներ հազար:

Քնի՛ր, ի՛մ աղջիկ, անուշիկ իմ սեր,—
Մենք հաղթել ենք ցուրտն ու խավար գիշեր,
Չենք տալ թշնամուն մենք քո խնդութուն,
Քնի՛ր, ի՛մ մանկիկ, որոր եմ ասում:

Բախտը չի ծագում լուսնակի նման,
Պալքարով պետք ե տիրապետել այն.
Փողովուրդը իր բախտն ե ձեռք բերում
Ծանր պալքարով ու համառ կովում:

Կան դեռ յերկիրներ, ուր խավար ե, ցուրտ,
Ուր դեռ տիրում ե թշնամին անդուծ...
Ուր վորոտում են դեռ ախոր մարտեր, —
Այնտեղ կռվում են իմ ու քո քույրեր:

Քնի՛ր, ի՛մ մանկիկ, անուշիկ իմ սեր, —
Մենք հաղթել ենք ցուրտն ու խավար գիշեր,
Չենք տալ թշնամուն մենք քո խնդուծյուն.
Քնի՛ր, ի՛մ մանկիկ, որոր եմ ասում:

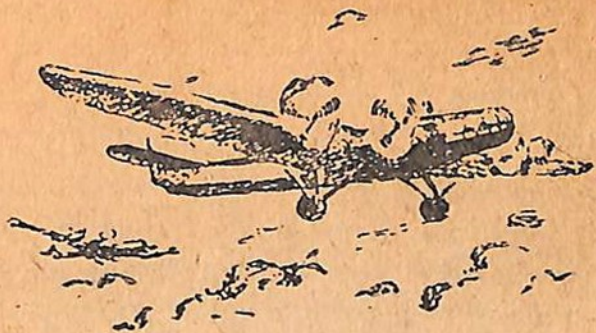
Կըլինես խիզախ ու կաճես խելքով —
Հայրենիքը մեր սիրի՛ր վողջ հողով.
Յե՛վ լերախտապարտ յեղիւր բանակին,
Կարմիր դրոշը պահիր քո ձեռքին:

Կա մեկը Կրեմլի պատերից այն կողմ, —
Նրան սիրում ե յերկիրը ամբողջ,
Նա լե քեզ տալիս բախտ ու խնդուծյուն,
Յե՛վ Ստալին ե — նրա մեծ անուն:

Քնի՛ր, ի՛մ աղջիկ, անուշիկ իմ սեր, —
Մենք հաղթել ենք ցուրտն ու խավար գիշեր,
Թշնամին չի՛ խլի քեզնից խնդուծյուն.
Քնի՛ր, ի՛մ մանկիկ, որոր եմ ասում:

Վ. ԼԵՐԵՆԴԵՎ — ԿՈՒՄԱՉ

ԹԱՐԳՄ. Մ. Դ.

Յ Ե Ր Գ

1

Տրակտորիստ, սահմանապահ և շտուրման,
Վարպետները թե՛ ածուխի, թե՛ ջուլթակի,
Վողջն ընտրական արկղների մոտ կրգնան՝
Սյն թանկագին ծրարները իրենց ձեռքին:

Զուր չե, վոր մենք մարտերում տաք
Հայրենիքին պաշտպան լելանք,
Վոր ծիլերը ծաղկուն դառնան,
Գործարանները բազմանան,
Սովառնակներ թռչեն յերկիրնք,
Վորպեսզի վողջ լերկիրն լերգի,
Հարստանա լերկիրն հանուր,
Լինի անհաղթ ու ամրակուռ:

2

Մինչև իսկ նա, ով ապրում է դեռ տաս տարի,
Յեվ ում համար դեռ առջևումն է ամեն բան,
Գերազանցիկ նշումներով են ձախ տալիս,
Իրենց կրծքի նշաններով պիտներական:

Պիտներական տալիս վողջուն,
Յերկրի մասին լերգ են հնչում —
Վոր ալգիներն ծաղկուն դառնան,

Նոր դպրոցները բազմաճյուղ,
Սովորեցնում են թուրքերին,
Այդպես ապրում են խնդությամբ,
Այդպես խնդում են հեշտությամբ
Լույս մեր լույսի մեջ լույսն ինչ:

3

Յե՛վ մեր ձեռքից վոչ վոք մեր փառքը չի խլի,
Մենք հսկում ենք թե ցերեկով, թե գիշերով,
Առաջինը անունը մեծ Ստալինի,
Մենք կը գոչենք բոլոր-բոլոր լեզուներով:

Մեր ստուգված մարդկանց այդ ուր
Կը տանք ձայները մեր բոլոր,
Ու մի վոք սիրում ե ժողովուրդն,
Ու մի հավատում ե ժողովուրդն,
Խորհրդի մեջ կը նստի նրան,
Վոր միշտ լույսի լույսն ինչ համայն,
Վորպեսզի նա հարստանա,
Ու միշտ առաջ, առաջ գնա:

Ն. ՍԱԿՈՆՍԿԱՅԱՆ

ԹԱՐԳՄ. Գ. ՍԱՐՅԱՆ

Դ Ի Ո Շ Ա Կ Ը

Կրեմլի աստղերը շողում են, փայլում,
Տես, հրապարակով ջոկատն է փայլում,
Ծանոթ դրոշակը ճանաչում եմ լես՝
Տեսել եմ նրան հեռու աշխարհում:
Բարսելոնայի բլուր այգիներում,
Ուր արժավենին հասակ է առնում,
Տեսել եմ, ընկե՛ր, այդ դրոշը լես
Մանկանց ձեռքերում վառ, արևակեզ:
Տանում եր դրոշը մայր Իսպանիայի
Պիոներական մի պայծառ ջոկատ,
Ճանապարհում եր նա մարտիկներին
Խրոխտ լերգերով դեպ ռազմաճակատ:
Հուր արեգակից դրոշն եր շողում
Ու բոցավառվում, լեվ իսպանական
Տառերըն ելին ճակատին փայլում:

* * *

Հրդեհն է լիզում քաղաքն անհանգիստ,
Անցնում է ահա
Պիոներական մի անվախ ջոկատ,
Նա մարտիկներին ճանապարհում է
Խրոխտ լերգերով դեպ ռազմաճակատ:

1220
A 20908

Այս դրոշակը լավ եմ ճանաչում.
Տեսել եմ ան, մեր մեծ Հայրենիքում,
Մեր կանաչազարդ բլուր ալգիներում,
Ուր թղկիններն են հպարտ բարձրանում,
Տեսել եմ կարմիր դրոշակը ալդ
Մեր խորհրդային մանկանց ձեռքերում:
Նրանք չերգելով ընթանում ելին
Լայն ճանապարհով, և տանո՛ւմ ելին
Այդ դրոշակը:
Հուր արեգակից դրոշն եր փայլում
Ու բոցավառվում, և մեր ուսական
Տառերն ելին ճակատին շողում:

* * *

Վողջո՛ւն, պիոներներ, Մոսկվա քաղաքի,
Դուք իսպանական հողն ուղարկեցիք
Ձեր դրոշակը վառ ու թանկագին:
Վորպես պատասխան դուք իսպանական
Պիոներական մի կուռ ջոկատի
Պայծառ դրոշը նվե՛ր ստացաք:

Ա. ԲԱՐՏՈ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻ

Բարձր ե հնչում քո անունը, քաղաքացի մեր լերկրի,
Դու ազատ ես, ստեղծագործ աշխատանքով անկաշկանդ.
Քո հոգու մեջ գանձեր կան նոր ու քնարներ լերգեցիկ,
Բյուր աստղեր կան լուսապայծառ, արեգակներ հաղթական:

Մեր բազմազգի ժողովրդի լեզուներով վոսկերառ
Դրոշներին քո անունն ե գրված վեհ ու անասան.
Ստալինյան իմաստությամբ դու իրավունք ասացար
Աշխատանքի և հանգստի, ազատության սրբազան:

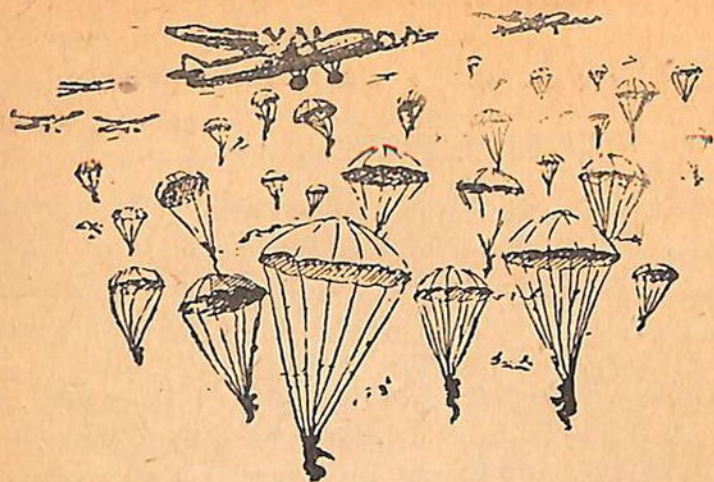
Իմ լեզբայրներ, բազմամիլիոն ու անվեհեր իմ քույրեր,
Դուք և՛ դարբին, և՛ հանքափոր, կոլխոզնիկ ու գիտնական,
Հերոսությամբ եք վոդոդում մեր լերկիրը հաղթական՝
Գրավելով իմաստության զազաթները դուրթական:

Յեվ հիմա դու, հայրենիքիս քաղաքացի քաջարի,
Հնչում ե քո ձայնը վսեմ հաղթանակով լիարյուն,
Քո տքնաջան ձեռքով հզոր և հանճարով վիթխարի
Յերջանկութուն ես վայելում, նոր արևներ, նոր գարուն:

Առլներում, ստեպներում և գյուղերում մեր հեռու՝
Յերգում են քեզ սրտանց ու խոր բանաստեղծներ բյուրա-
նուն.

Դու, վոր բռնած խիզախության, փառքի դրոշ քո ձեռքում՝
Դեպի չքնաղ կոմունիզմի սեզ գազաթն ես սլանում:

Յ. ՇՈՂԵՆՑ

ՅԵՐԳ ՀԱՅԻՆՏԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

Հայրենիքի անմար սիրուց — ի՞նչ կա պայծառ ու թանկազին,
 Միլիոն սրտեր ալդ են ասում — «ինչ կա պայծառ ու թանկազին»,
 Կլանքի գնով սիշտ պահպանել, Խորհրդացին աշխարհը մեր,
 Ահա վորն է տենչանք, պատիվ — ալդ է պայծառ ու թանկազին:

Խորհրդացին չերկիրը մեր — մի փարոս է կլանքի ծովում,
 Հույս է, լուս է միլիոններին — մի փարոս է կլանքի ծովում,
 Գառն տարի շողում է նա կամարներով չերկնասլաց,
 Ձի խավարի հար-հավիտյան լույսը նրա կլանքի ծովում:

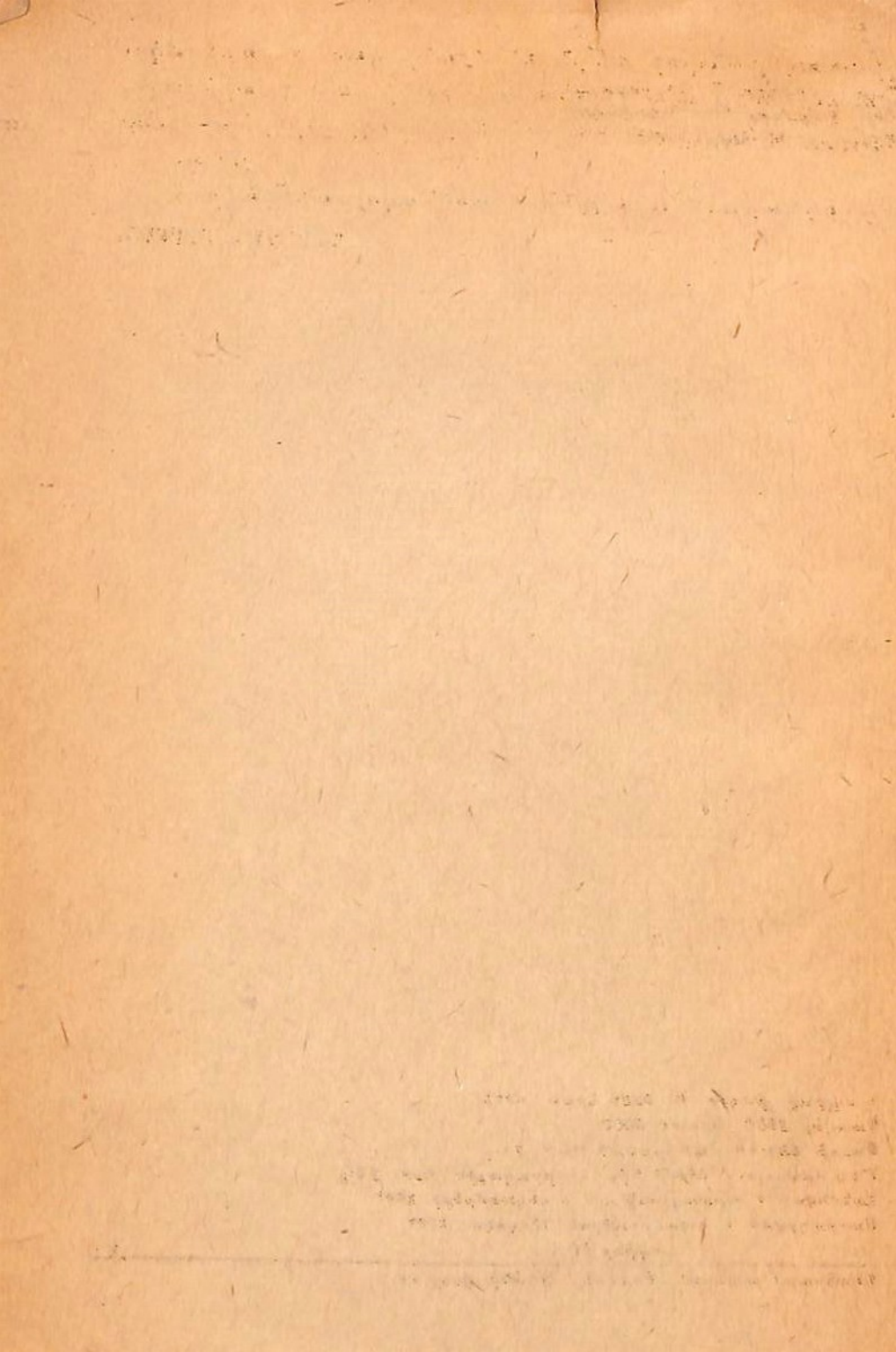
Յերկիրը մեր վոչ մի ուժից չի չերերա—հզոր է նա,
 Մեծ Լենինի պատգամներով գինավորված հզոր է նա,
 Ժողովուրդը ծովածավալ հեքլաթալին հսկալի պես
 Ուսը-ուսի կանգնած է վես, զրա համար հզոր է նա:

Աշխատավոր մարդը տե՛րն է՝ քանի վա՛ռ և արեգակը,
Պատմութիւնը լե՛տ չի դառնա՝ քանի վա՛ռ և արեգակը,
Ցերկրից՝ լերկիր սավառնում և իմ մալը լերկրի անունը
լույս,

Վողջ աշխարհում Ստա՛լինն է՝ ամենագոր արեգակը:

ԳՈՒՐԳԵՆ ԲՈՐՅԱՆ

Գատ. խմբագիր՝ Մ. Դուրգաբեյան
Տեխ. խմբագիր՝ Ան. Դադարյան
Որբա-բիշ՝ Վ. Ավագյան

Դրամական խազուր՝ Խ. 9314 Հրատ 4371.

Գառվեր 1206 Տիրած 6000.

Թուղթ 62X94 Տպագրական մատ. 1 1/2

Ծեկ մամուլում 32400 Նիշ. Հեղինակային մատ. 1 1/4.

Հանձնված է արտադրության 1 ղեկաձեռքերի 1937

Ստորագրված է տպագրության 10 ղեկա. 1937

Գինը 50 Կ.

Պետերատի տպարան, Յերևան. Լենինի փող. 65

ԳԱՍ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0006735

Մթոն. 1940 թ.

ЦЕНА

11
20908

В двенадцатый день
декабря